



EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 13.10.2004
KOM(2004) 668 galutinis

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS TARYBAI, EUROPOS PARLAMENTUI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ
KOMITETUI**

**Tekstilės ir drabužių sektoriaus būklė po 2005 metų –
Tekstilės ir drabužių sektoriaus aukšto lygio darbo grupės rekomendacijos**

{ SEK(2004) 1240 }

KOMISIJOS KOMUNIKATO TARYBAI, EUROPOS PARLAMENTUI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI
TURINYS Tekstilės ir drabužių sektoriaus būklė po 2005 metų – Tekstilės ir drabužių
sektoriaus aukšto lygio darbo grupės rekomendacijos..... 1

1.	Ižanga	3
2.	Europos Sąjungos tekstilės ir rūbų sektoriaus ekonominė būklė	4
3.	Tekstilės ir drabužių sektoriaus aukšto lygio darbo grupės rekomendacijos	4
3.1.	Moksliniai tyrimai ir naujovės	5
3.2.	Švietimas, kvalifikacijos tobulinimas ir užimtumas.....	5
3.3.	Kiti su konkurencingumu susiję klausimai.....	6
3.4.	Regioniniai aspektai	7
3.5.	Prekybos politikos klausimai	8
4.	Išvados.....	9

1. IŽANGA

2003 m. spalio 29 d. Komisija patvirtino komunikatą „Tekstilės ir drabužių sektoriaus perspektyvos išsiplėtusioje Europos Sąjungoje“¹, kuriame pateikė informaciją apie ES pramonės ir prekybos politikos taikymą šiame sektoriuje atsižvelgiant į jo savitumus. Atsižvelgdama į uždavinius, kurie sektoriui iškyla dabar ir iškils artimiausiais metais, Komisija persvarstė savo politikos kryptis ir priemones, kad nustatytų priemones ir veiksmus, galėsiančius padidinti šio sektoriaus konkurencingumą.

2003 m. lapkričio 27 d. Konkurencijos taryba pritarė šiam komunikatui ir pabrėžė, kaip svarbu ES lygmeniu užtikrinti veiksmingą politikos kryptį sąveiką. Savo išvadose Konkurencijos taryba pabrėžė, kad sektoriui strategiškai svarbu didinti konkurencingumą, ypač pasinaudojant moksliniais tyrimais, naujovėmis, tobulinant darbuotojų kvalifikaciją bei ginant intelektinės nuosavybės teises. Ji taip pat nurodė, kokį svarbų vaidmenį atlieka geresnis rinkų atvėrimas Europos ir Viduržemio jūros regiono šalių laisvosios prekybos erdvės sukūrimas. Taryba pritarė Komisijos ketinimui įsteigti Tekstilės ir drabužių pramonės aukšto lygio darbo grupę.

Europos Parlamentas savo 2004 m. sausio 21 d. rezoliucijoje paragino Komisiją sudaryti tikslų grafiką ir sukurti finansinę struktūrą, kuri leistų sparčiau įgyvendinti komunikate iškeltas idėjas. Be kita ko, jis paragino parengti tinkamai finansuojamą ES lygmens tekstilės ir drabužių sektoriaus programą, visų pirma nuo šio sektoriaus ypač priklausomuose regionuose, į kurią būtų įtraukta pagalba moksliniams tyrimams, naujovėms, kvalifikacijos tobulinimui bei smulkaus ir vidutinio verslo įmonėms (SVVĮ), ir kuri spartintų netarifinių prekybos kliūčių panaikinimą bei visos Europos ir Viduržemio jūros regiono laisvosios prekybos erdvės kūrimą, taip pat įvesti kruopščią importo iš Kinijos į Europos Sąjungą kontrolę.

Kad įgyvendintų komunikate pateiktus pasiūlymus, Komisija 2004 m. pradžioje įsteigė tekstilės ir drabužių pramonės aukšto lygio darbo grupę (ALDG), kuriai suteikė įgaliojimus teikti rekomendacijas dėl konkrečių tarpusavyje susijusių iniciatyvų, regioninių, nacionalinių ir ES lygmeniu vykdytinų siekiant padėti sektoriaus veiklą lengviau pritaikyti sprendžiant svarbiausius uždavinius, ir siūlyti priemones, didinančias sektoriaus konkurencingumą.

Aukšto lygio darbo grupėje atstovaujama institucijoms, galinčioms priimti aukščiausio ES lygio sprendimus. Šioje grupėje yra komisarų, ES valstybių narių, kuriose svarbų vaidmenį vaidina tekstilės ir drabužių pramonė, vyriausybių atstovų, Europos Parlamento narys, pramoninkų, prekybininkų ir importuotojų, Europos prekybos asociacijų, profesinių sąjungų, vietinės tekstilės ir drabužių pramonės asociacijų atstovų. 2004 m. pirmąjį pusmetį aukšto lygio darbo grupė posėdžiavo tris kartus.

Oficialių atstovų (*sherpas*) lygmeniu buvo įsteigtos darbo grupės tokioms sritims: prekybos klausimai; intelektinės nuosavybės teisių apsauga; moksliniai tyrimai ir naujovės; švietimas, kvalifikacijos tobulinimas ir užimtumas; regioninės problemos;

¹ KOM(2003) 649 galutinis, 2003 10 29.

konkurencingumas. Tokiu lygiu posėdžiauta daugiau kaip dvidešimt kartų, veiklos rekomendacijoms parengti.

Šiai pirmajai aukšto lygio darbo grupės veiklos formai skyrus labai trumpą laiką, buvo apsvarstyta daugelis komunikate iškeltų problemų, tačiau ne visos. Remdamasi darbo grupių išvadomis, ALDG 2004 m. birželio 30 d. ataskaitoje „2005 metų uždavinys – Europos tekstilės ir drabužių pramonės darbas aplinkoje be kvotų“² pateikė savo pirmąsias rekomendacijas.

2003 m. lapkričio 27 d. Konkurencijos taryba taip pat paprašė Komisiją pateikti ataskaitą apie pažangą, padarytą iki 2004 m. liepos mėn. Šiuo komunikatu ketinama patenkinti šį prašymą, pateikti 2003 m. spalio mėn. komunikato vykdymo apžvalgą ir pateikti keletą konkrečių pasiūlymų, kurie išsamiau yra aprašyti pridėtame Komisijos personalo darbiniam dokumente dėl tekstilės ir drabužių pramonės aukšto lygio darbo grupės rekomendacijų³.

2. EUROPOS SĄJUNGOS TEKSTILĖS IR DRABUŽIŲ SEKTORIAUS EKONOMINĖ BŪKLĖ

Europos Sąjungos tekstilės ir drabužių sektoriaus ekonominė būklė tebėra sunki. Per pastaruosius trejus metus smarkiai smukus gamybai ir užimtumui, manoma, kad 2003 m. gamyba sumažėjo dar 4,4 %, o užimtumas – 7,1 % (ES-25, šaltinis: Eurostat). Šiai situacijai įtakos turėjo įvairių veiksnių derinys. Pirma, sektoriui didelę įtaką padarė bendras ekonomikos augimo lėtėjimas ES ir jos pagrindinėse eksporto rinkose. Antra, JAV dolerio ir euro kurso pokyčiai toliau daro neigiamą įtaką keleto gaminių grupių kainų konkurencingumui. Europos ir Viduržemio jūros zonos plėtra ir pasirengimas naujai ekonominio gyvenimo tikrovei po 2005 m. rengiantis panaikinti kvotas toliau skatino gamybos perkėlimą pačioje ES-25 ir už jos ribų.

3. TEKSTILĖS IR DRABUŽIŲ PRAMONĖS AUKŠTO LYGIO DARBO GRUPĖS REKOMENDACIJOS

Aukšto lygio darbo grupės ataskaitoje⁴ patvirtinama, kad tinkamiausia ES tekstilės ir drabužių sektoriaus ateities strateginė įžvalga – viso dėmesio sutelkimas į dabartinius Europos pramonės konkurencinius pranašumus. Jie yra susiję su nuolatine pažanga mokslinių tyrimų, naujovių ir kvalifikacijos tobulinimo srityse, kartu laipsniškai kuriant Visos Europos ir Viduržemio jūros valstybių laisvosios prekybos erdvę ir siekiant tam tikro lygmens prekybos klausimais, ypač patekimo į rinkas ir veiksmingo intelektinės nuosavybės teisių apsaugos požiūriu.

Be to, turi būti užtikrintos tam tikros pagrindinės sąlygos, daugiausia dėmesio skiriant SVVĮ, kad sektorius galėtų visiškai panaudoti savo konkurencinį potencialą. Šiuo atžvilgiu aukšto lygio darbo grupė SVVĮ kreditavimo sunkumus laiko viena iš sričių, kurią valstybės institucijos ir pačios suinteresuotos šalys turi kruopščiai ištirti ir skirti jai daugiau dėmesio.

² Visas Tekstilės ir drabužių sektoriaus aukšto lygio darbo grupės ataskaitos tekstas skelbiamas internete šiuo adresu: http://europa.eu.int/comm/enterprise/textile/documents/hlg_report_30_06_04.pdf

³ SEK(2004) 1240, 2004.10.13.

⁴ Žr. 2 išnašą.

Iš aukšto lygio darbo grupės ataskaitos aišku, kad, viena vertus, Komisija gali imtis įvairių veiksmų, siekdama tobulinti tekstilės ir drabužių sektoriaus konkurencingumą skatinančią struktūrą, tačiau, kita vertus, sektoriaus sėkmė priklausys ir nuo valstybių narių iniciatyvos nacionaliniu bei regioniniu lygmeniu ir nuo suinteresuotų šalių veiklos.

Visais įvairiais veiklos lygmenimis keletas konkrečių iniciatyvų, atitinkančių kai kurias aukšto lygio darbo grupės rekomendacijas, jau yra įgyvendinamos. Kitos rekomendacijos bus pradėtos įgyvendinti artimiausioje ateityje, kaip siūloma šiame komunikate.

Tačiau yra keletas rekomendacijų, kuriose numatyta konkreti ES tekstilės ir drabužių sektoriaus problemų sprendimo strategija. Komisija mano, kad šios rekomendacijos neturėtų būti įgyvendintos. Tai pirmiausia pasakytina apie pavedimą parengti Bendrijos tekstilės ir drabužių sektoriaus programą ir pavedimą dėl konkrečios sektoriaus bei regioninės iniciatyvos.

3.1. Moksliniai tyrimai ir naujovės

Tyrimų ir taikomosios veiklos srityje Komisija turėtų palankiai žiūrėti į pasiūlymus apsvarstyti galimybę sukurti Europos technologijos platformą, parengti ir įgyvendinti mokslinių tyrimų strategijos darbotvarkę, kartu pabrėžti, kad suinteresuotos šalys turi aiškiai išsipareigoti vadovauti tokiai iniciatyvai ir ją įgyvendinti. Be to, suinteresuotų šalių projektų pasiūlymai, pateikti pagal 6-ąją tyrimų ir taikomosios veiklos programą, buvo patvirtinti nanomokslų, žinių paremtų daugiafunkcinėmis medžiagomis ir naujais gamybos procesais bei įrengimais veiklos programoje⁵. Visa tai, suteiks galimybę pakeisti drabužių siuvimo technologiją ir skatins plėtoti ekologiškai efektyvius gamybos procesus, kurie padės sukurti didelę pridėdamąją vertę turinčius gaminius ir susijusias rinkas, turinčias tekstilės pramonės augimo potencialą. Be to, kad būtų baigti jau vykdomi su tekstile susiję projektai, pagal šią NMP programą numatoma 2005 m. konkrečiai pasiūlyti skatinti daugiafunkcinio pluošto ir techninių tekstilės gaminių bei susijusių procesų mokslinius tyrimus. Sektorius taip pat turės galimybių teikti pasiūlymus dėl logistikos grandinės tobulinimo pagal informacinės visuomenės kūrimo (IST) strateginį tikslą: informacija ir ryšių technologijos (ICT) – verslo tinklams. Pagal 7-ąją pagrindų programą, kuri dar tebesvarstoma, Komisija siūlys labiau „iš apačios į viršų“ ir į problemas orientuotą požiūrį į SVVĮ, kiek įmanoma ir kiek reikia palengvinant jų administravimo ir reguliavimo krūvį.

3.2. Švietimas, kvalifikacijos tobulinimas ir užimtumas

Komisija pripažįsta, kad socialinis dialogas yra svarbus kaip sėkmingų ekonominių ir socialinių reformų varomoji jėga, ir ji toliau skatins šį dialogą. Europos socialinis dialogas tekstilės ir drabužių sektoriuje vaidina svarbų vaidmenį – jis atkreipia dėmesį į esminius sektoriaus uždavinius, tokius kaip įgūdžių ir kvalifikacijos tobulinimas, darbo organizavimo modernizavimas, lygių galimybių skatinimo ir darbingo amžiaus ilginimo politika. Socialinis dialogas ir socialinė partnerystė taip pat yra veiksmingo ir patikimo sektoriaus restruktūrizavimo pagrindinis elementas.

⁵

Nanomokslai, žiniomis paremtos daugiafunkcinės medžiagos ir nauji gamybos procesai bei įrengimai.

Šiame kontekste derybos su socialiniais partneriais yra tinkamiausias būdas sėkmingai išspręsti su modernizavimu ir pokyčių valdymu susijusius klausimus.

Kadangi švietimo ir kvalifikacijos tobulinimo klausimai yra vienas su kitu susiję, Komisija gali pritarti aukšto lygio darbo grupės atliktam visos Europos sektoriaus testinės kvalifikacijos tobulinimo strategijos poreikių tyrimui, kad užtikrintų geresnę kvalifikacijos tobulinimo pasiūlos ir poreikio atitiktį. ES Leonardo da Vinčio programa ir 6-ojo straipsnio priemonės pagal ESF sukuria struktūrą sektorinių projektų finansavimui, teikiančią papildomą naudą Europai ir novatoriškas akcijas užimtumo srityje bei prisitaikant prie pramonės pokyčių.

3.3. Kitos su konkurencingumu susijusios sritys

Naujoji chemijos politika (REACH)

Tekstilės ir drabužių pramonė yra viena iš pramonės šakų, labiausiai susijusių su chemijos pramone. Komisija nuodugniai ištyrė pasiūlytos naujos chemijos strategijos (REACH) poveikį šiam sektoriui ir, bendradarbiaudama su tekstilės ir drabužių pramonės atstovais, rengia REACH galimo poveikio tekstilės pramonei ir cheminių medžiagų tiekėjams tiriamąjį įvertinimą. Šio tyrimo rezultatus numatoma paskelbti 2005 m. viduryje.

Intelektinės nuosavybės teisės

Intelektinės nuosavybės teisių (IPR) srityje Komisija pripažįsta, kad yra svarbu stiprinti intelektinės nuosavybės teisių apsaugą, jų laikytis trečiosiose šalyse ir ugdyti šių teisių turėtojų supratimą, kas yra klastojimai ir susijusios rizikos. Aukšto lygio darbo grupė ragina veiksmingai ir supratingai organizuoti veiklą, šviesti intelektinės nuosavybės teisių turėtojus ir naudoti atitinkamas kovos su klastotėmis ir piratavimu priemones. Komisija tirs galimybę kurti Europos vartotojams patogaus naudoti IPR skirtą tinklalapį ir skatins informaciją skleisti seminaruose ir internete.

Ženklinimas „Pagaminta ...“

Dėl išskirtinio požiūrio į problemą Aukšto lygio darbo grupė negalėjo pasiūlyti jokios prekės kilmės ženklinimui skirtos rekomendacijos. Vieni grupės nariai nustatė, kad tai buvo svarbiausia sritis, kuriai Aukšto lygio darbo grupė turėjo parengti rekomendacijas, kiti buvo priešingos nuomonės, nes jie apsvarstę nutarė, kad šiuo klausimu *status quo* negali būti keičiamas. Komisija yra pasirengusi ištirti, ar iniciatyvos šiuo požiūriu galėtų pagerinti ES pramonės savo šalies rinkoje konkurencingumą, ar ne.

Finansavimo galimybės

Tekstilės ir drabužių sektoriuje dominuoja SVVĮ, kurioms darosi vis sunkiau gauti paskolą. Kita vertus, kai kurios finansinės priemonės netinka tokio pobūdžio SVVĮ, kurios dirba tekstilės ir drabužių sektoriuje. Pagal Ketvirtosios Europos mažųjų įmonių chartijos⁶ vykdymo ataskaitą, galimybė gauti lėšų šio sektoriaus įmonėms visoje ES tebėra gerokai suvaržyta, nors šiokia tokia pažanga šioje srityje padaryta.

⁶ KOM (2004) 64 galutinis, 2004 2 11.

Pastarųjų metų raida rodo, kad buvo imtasi tam tikrų priemonių padėčiai gerinti. Valstybinio sektoriaus veiklos gerinant smulkaus verslo galimybes gauti finansavimą patirtis parodė, kad geriausi rezultatai pasiekiami, kai valstybinis sektorius glaudžiai bendradarbiauja su finansų rinkomis ir skatina jų plėtrą. Komisija prisideda prie daugelio įvairių iniciatyvų, gerinančių galimybes gauti finansavimą. Bendrijos finansinės priemonės užtikrina Europos paramą ir pagalbą finansuojant SVVĮ. Rizikos kapitalo veiksmų plano⁷ įvykdymas yra didelis pasiekimas, o įvykdžius finansinių paslaugų veiksmų planą⁸ atsiras geresnių galimybių tiek gauti bankų paskolas, tiek finansuotis per akcijų emisiją.

3.4. Regioniniai aspektai

Aukšto lygio darbo grupė rekomenduoja keletą akcijų, susijusių su regionine politika. Pirma, ji ragina valstybes nares aktyviai dalyvauti tekstilės ir drabužių sektoriaus nacionalinėse regioninėse programose ir kviečia regionų valdžios institucijas kartu su vietos suinteresuotomis šalimis parengti strateginius planus, kurie padėtų pagerinti valstybinių išteklių paskirstymą. Aukšto lygio darbo grupė kviečia dalyvauti vykdant sektorinę Bendrijos programą, skirtą tekstilės ir drabužių sektoriui, ir įgyvendinant konkrečią regioninę iniciatyvą. Atsižvelgdama į ankstesnę patirtį, Komisija mano, kad nepriimtina ir nerekomenduoja šiam sektoriui konkrečių Bendrijos programų, dėl ko ES pramoninei ir regioninei politikai galėtų iškilti susiskaldymo grėsmė ir būtų prarasta galimybė daryti svarią įtaką visam sektoriui. Vietoj to dėl tekstilės ir drabužių sektoriaus dalyvavimo daugiasektorinėse programose atsiranda tinkama ir veiksmingesnė paramos teikimo sektoriui struktūra ir kartu – galimybė išplėsti gamybą įvairiuose sektoriuose, pagaliau dėl to gerėja ekonominė atitinkamo (-ų) regiono (-ų) padėtis.

Artimiausiais metais kils didelis poreikis skatinti tekstilės ir drabužių sektoriaus plėtrą. Kol Europos ir Viduržemio jūros zonoje yra sudaromos sąlygos, sektoriui leidžiančios išlikti svarbiu Europos pramoninės gamybos dalyviu, politikai negali ignoruoti to, jog ilgalaikis restruktūrizavimo ir modernizavimo procesas turi tęstis, kad keleriems metams į priekį sustabdytų užimtumo mažėjimą. Dėl šios priežasties atitinkamos programos turi būti vykdomos ne tik siekiant tobulinti tekstilės ir drabužių sektoriaus darbuotojų kvalifikaciją, bet ir švelninat socialinį ir ekonominį poveikį tuose regionuose, kuriuose yra sutelkta didelė šio sektoriaus dalis. Atsižvelgiant į tai svarbu pažymėti, kad Komisija neseniai priėmė pasiūlymą⁹ valstybėms narėms rezervuoti 1 % struktūrinių fondų metinio įnašo, skirto konvergencijos tikslui, ir 3 % regioninio konkurencingumo ir užimtumo prioriteto įnašo, nenumatytų vietinių ir sektoriaus krizių, susijusių su ekonominiu ir socialiniu sektoriaus restruktūrizavimu, nuostoliams arba naujo verslo padariniams atlyginti. Tekstilės ir drabužių sektorius, kaip ir kiti sektoriai, patyrę nuostolių dėl nenumatytos arba viso sektoriaus krizės, gali gauti finansavimą iš šio, lankstumu pasižyminčio, rezervo.

⁷ http://europa.eu.int/comm/economy_finance/publications/riskcapital_en.htm

⁸ http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/finances/actionplan/index.htm

⁹ Pasiūlymas dėl Tarybos reglamento, nustatančio bendrąsias Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo ir Sanglaudos fondo nuostatas, KOM (2004) 492 galutinis, 2004 7 14.

Regionuose, kurie yra labai priklausomi nuo tekstilės ir drabužių sektoriaus veiklos, dėl dabartinės ir iš anksto numatytos plėtos poreikių iškilę uždaviniai turi būti nagrinėjami integruotai, kad būtų užtikrintas sprendimų tvarumas. Nors tinkamų pagrindinių sąlygų, kurioms esant galima pritraukti investicijų, didinti užimtumą ir konkurencingumą, aktyviau imtis iniciatyvos tobulinti kvalifikaciją ir perkvalifikavimo, sukūrimas priklauso nuo valstybės institucijų, vietos verslo atstovai ir kitos suinteresuotos šalys turi teikti atitinkamus konkrečius pasiūlymus, atitinkančius konkrečių regionų poreikius.

3.5. Prekybos politikos klausimai

Strateginiu požiūriu spartus visos Europos ir Viduržemio jūros zonos sukūrimas ES tekstilės ir drabužių sektoriui yra lemiamas veiksnys, nes ši zona sektoriui suteiks galimybę išlaikyti visą gamybos grandinę greta Europos rinkos, apimdama susijusių išlaidų, kokybės ir artumo su rinka pranašumus. Komisija pripažįsta, kad šioje srityje pažanga vyko lėtai, ypač laisvosios prekybos sutarčių (FTA) tarp atitinkamų šalių sudarymas, todėl Komisija mano, kad pažangos reikėtų siekti ateityje.

Kad visos Europos ir Viduržemio jūros valstybės sparčiau susitelktų, tekstilės pramonės atstovai aukšto lygio darbo grupėje siūlo lanksčiai vertinti LPS reikalavimą kaip laikiną priemonę, jeigu atitinkamos šalys patvirtins tokias pat prekių kilmės taisykles ir vyks deramas administracinis bendradarbiavimas ir jeigu tekstilės ir drabužių sektorių siejančiose valstybėse įvyks pakankama liberalizacija. Komisija, atsižvelgdama į 4-osios Europos ir Viduržemio jūros valstybių prekybos ministrų konferencijos išvadą, šį aukšto lygio darbo grupės pasiūlymą išnagrinės kartu su kitais visos Europos ir Viduržemio jūros valstybių partneriais. Tačiau Komisija nepritaria sektoriniam metodui ir mano, kad, be aukšto lygio darbo grupės nustatytų sąlygų, FTA turėtų būti bent parafuotos ir skirtos laikinam naudojimui.

Aukšto lygio darbo grupės rekomendacijose taip pat atkreipiamas dėmesys į poreikį gerinti patekimą į rinkas. Tai yra ilgalaikis ES prekybos politikos tikslas tekstilės ir drabužių sektoriaus atžvilgiu. Komisija toliau laikysis aktyvios pozicijos derybose dėl tekstilės ir drabužių gaminių pagal Dohos plėtos darbotvarę, kad sukurtų teisingas ir viso pasaulio stambiausiems tekstilės ir drabužių gamintojams palyginamas sąlygas patekti į trečiųjų šalių rinkas. Komisija ir toliau ragins Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) narius, išskyrus silpniausiai išsivysčiusias šalis, sumažinti savo muitų mokesčius iki mažiausio bendro lygio ir panaikinti netarifines kliūtis. Lengvatiniams tarifams palaipsniui išnykus, galimi tokie alternatyvūs atsakymai į besivystančių valstybių, labai priklausančių nuo tekstilės ir drabužių gaminių eksporto, susirūpinimą, kaip tiekėjų bendradarbiavimo skatinimas. Vykstant dvišalėms deryboms Komisija atkakliai sieks lygių žaidimo sąlygų visoms dalyvaujančioms šalims ir (arba) regionams. 2004 m. liepos 7 d. Komisija patvirtino komunikatą „Besivystančios šalys, tarptautinė prekyba ir darnus vystymasis: Bendrijos bendroji lengvatų sistema dešimčiai metų – nuo 2006 iki 2015 m.“¹⁰ Be kitų veiksmų, siūloma daugiausia dėmesio skirti šios lengvatų sistemos teikiamai naudai šalims, turinčioms didžiausius poreikius, t.y. mažiau išsivysčiusioms šalims ir labiausiai pažeidžiamoms besivystančioms šalims.

¹⁰

KOM (2004) 461 galutinis, 2004 7 7.

Tekstilės ir drabužių sektorius yra labai susijęs su Kinijos į ES importuojamomis prekėmis. Aukšto lygio darbo grupė ragina sukurti Kinijos importuojamų prekių kontrolės sistemą, kurioje reguliariai būtų rinkami duomenys apie pagrindinių gaminių kategorijų kiekius ir prekės vieneto kainų vidurkius, atsispindėtų tyrimai apie tekstilės ir drabužių gamybos Kinijoje sąlygas ir reguliariai būtų pateikiami vertinimai apie Kinijos išipareigojimus PPO, ypač patekimo į jos rinkas sąlygas. Komisijai Kinijos importuojamos prekės kelia susirūpinimą ir todėl svarstoma galimybė importuojamas prekes kontroliuoti taikant kitą veiksmingą priemonę – muitinių deklaracijas, kurių duomenys, sukūrus kvotų sistemą, galėtų būti perduoti importo duomenų bazei. Komisijos tarnybos tiria įvairias šios srities galimybes. Siekdama rezultatų, Komisija ėmėsi iniciatyvos pradėti bendradarbiavimą su atitinkamomis Kinijos institucijomis, į kurį įtraukiami pramonės ir kitų suinteresuotų šalių atstovai.

Prekybos apsaugos priemonių atžvilgiu Komisijos tarnybos numato iki 2004 m. pabaigos parengti gaires, numatančias procedūras ir kriterijus, kurių Komisija ketina laikytis atsižvelgdama į atitinkamus Tarybos priimtus reglamentus, taikydama apsaugos sąlygas, ypač tekstilės srityje, nustatytas Kinijos priėmimo į PPO protokole. Be to, iki 2004 m. pabaigos bus patvirtintos praktinės priemonės, padedančios Prekybos kliūčių reglamentą ir prekybos apsaugos priemones taikyti pagal sektorius, kuriuose vyrauja SVVĮ.

4. IŠVADOS

Tekstilės ir drabužių sektoriaus aukšto lygio darbo grupė sėkmingai baigė savo darbo pirmąją dalį ir, per labai trumpą laiką pasiekusi bendrą sutarimą, priėmė rekomendacijas dėl daugelio sričių, strateginiu požiūriu svarbių išsiplėtusios Europos Sąjungos tekstilės ir drabužių pramonės ateičiai. Veiksmai, kuriuos Komisija numatė kaip šių rekomendacijų tęsinį, išsamiau yra aprašyti pridedamame Komisijos personalo darbiniam dokumente¹¹.

Akivaizdu, kad esminiai struktūriniai pokyčiai siejasi visų pirma su suinteresuotų šalių, įskaitant socialinius partnerius, o vėliau – ir su Europos, nacionalinio bei regioninio lygmens valstybės institucijų pastangomis ir išipareigojimais. Europos lygmeniu šis komunikatas rodo, kad įgyvendinat ES horizontaliosios politikos gaires įmanoma atsižvelgti į konkrečius sektoriaus poreikius. Visose srityse, kurios minimos aukšto lygio darbo grupės rekomendacijose, vykdoma veikla įgyvendinant numatytus tikslus, kiti veiksmai tokiems pat tikslams pasiekti – planuojami. Nuolat svarstomas pasiūlytų iniciatyvų įgyvendinamumas.

Taip pat svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad aukšto lygio darbo grupės pasiūlyti ir Komisijos pradėti veiksmai yra suderinti su komunikate „Tekstilės ir drabužių sektoriaus perspektyvos išsiplėtusioje Europos Sąjungoje“¹² siūloma strategija. Komisija ir toliau yra įsitikinusi, kad tvarūs struktūrinių problemų, išskylančių tekstilės ir drabužių sektoriui, sprendimai bus rasti didinant Europos pramonės konkurencinį pranašumą ir sukūrus atitinkamas pagrindines sąlygas.

¹¹ SEC(2004) 1240, 2004 10 13.

¹² Žr. 1 išnašą.

Mokslinių tyrimų, švietimo ir kvalifikacijos tobulinimo bei prekybos politikos srityse numatyta veikla yra atsiliepiama į konkurencingumo uždavinius, su kuriais susiduria ES tekstilės ir drabužių sektorius. Tačiau šiuos veiksmus mokslinių tyrimų, švietimo ir ypač kvalifikacijos kėlimo ir užimtumo srityse turi deramai papildyti nacionalinio ir regioninio lygmens parama, kad būtų skatinami tie patys konkurencingumo veiksniai. Šiuo atžvilgiu keletu kai kurių valstybių narių iniciatyvų yra siūlomi geriausios praktikos pavyzdžiai, kaip sektoriuje gali būti įgyvendinamos horizontaliosios politikos gairės, orientuojant savo strategiją į atitinkamus sektoriaus konkurencingumo veiksnius, nors parama teikiama naudojant dabartines horizontaliąsias priemones.

Per trumpą laiką aukšto lygio darbo grupė apsvarstė daugumą klausimų, susijusių su Europos tekstilės ir drabužių sektoriaus konkurencingumu. Tačiau kai kuriais klausimais būtų naudingos tolesnės diskusijos, ypač dėl netechnologinių naujovių, finansavimo galimybių ir pramoninio bendradarbiavimo ne tik su partneriais iš ES. Vis dėlto kai kuriose srityse Komisija pasiūlys papildomų iniciatyvų. Pavyzdžiui, Komisija išnagrinės glaudesnio pramoninio bendradarbiavimo su Viduržemio jūros valstybių partneriais galimybę ir galimybę įtraukti juos į iniciatyvas, kuriomis siekiama tobulinti įgūdžius, skatinti naujoves ir ginti intelektinės nuosavybės teises panaudojant visą visos Europos ir Viduržemio jūros valstybių rinkos potencialą, ir gerokai padidinti tekstilės ir drabužių pramonės konkurencingumą Europos ir Viduržemio jūros zonoje.

Be to, po 2005 m. sausio mėn. šiame sektoriuje panaikinus kvotas stebėjimas turės būti atidesnis. Dėl šių priežasčių Komisija rekomenduoja aukšto lygio darbo grupei ateinančius mėnesius ir 2005 m. tęsti darbą oficialių atstovų (*sherpas*) ir darbo grupių lygmeniu, o pačiai aukšto lygio darbo grupei susirinkti į posėdį 2005 m. pabaigoje.